

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 236.390 van 10 november 2016
in de zaak A. 217.875/VII-39.763.**

In zake : de CVBA COLIM
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Yves Loix en Nele Ansoms
 kantoor houdend te 2018 Anwerpen
 Mechelsesteenweg 27
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. Victor VAN HAM
2. Marie WELLENS

I. Voorwerp van het beroep

1. Het cassatieberoep, ingesteld op 10 december 2015, strekt tot de nietigverklaring van het arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen (hierna: RvVb) nr. RvVb/A/1516/0169 van 27 oktober 2015 in de zaak 1415/0594/A/0578.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Een beschikking van 12 januari 2016 verklaart het cassatieberoep toelaatbaar.

De verzoekende partij heeft een toelichtende memorie ingediend.

Auditeur An Van Den Broeck heeft een verslag opgesteld, op grond van artikel 16 van het koninklijk besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatie-procedure bij de Raad van State.

De verzoekende partij heeft een verzoek tot voortzetting van de procedure ingediend teneinde te worden gehoord.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 oktober 2016.

Staatsraad Pierre Lefranc heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Yves Loix, die verschijnt voor de verzoekende partij, is gehoord.

Auditeur An Van Den Broeck heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Het college van burgemeester en schepenen van de stad Leuven (hierna: college) verleent op 8 juni 2012 aan de CVBA Colim een stedenbouwkundige vergunning “voor het slopen van een bestaand gebouw en het oprichten van een nieuw polyvalent handelsgebouw met bijhorende parking en groenaanleg”.

Bij besluit van 18 oktober 2012 verwerpt de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant (hierna: deputatie) het administratief beroep van V. Van

Ham, M. Wellens en anderen tegen deze vergunningsbeslissing en verleent zij aan de CVBA Colim de stedenbouwkundige vergunning.

4. Met een arrest van 1 april 2014 verklaart de RvVb het beroep van V. Van Ham, M. Wellens en anderen tot vernietiging van de vergunningsbeslissing van 18 oktober 2012 van de deputatie gegrond, vernietigt de RvVb dat laatste besluit en beveelt hij de deputatie een nieuwe beslissing te nemen binnen een termijn van drie maanden.

De Raad van State verwerpt bij arrest nr. 229.633 van 19 december 2014 het cassatieberoep van de deputatie tegen het arrest van 1 april 2014 van de RvVb.

5. Bij besluit van 26 maart 2015 verwerpt de deputatie het administratief beroep van V. Van Ham, M. Wellens en anderen tegen de voormelde vergunningsbeslissing van het college en verleent zij aan de CVBA Colim de stedenbouwkundige vergunning.

6. Het bestreden arrest van 27 oktober 2015 vernietigt naar aanleiding van het beroep van V. Van Ham en M. Wellens ambtshalve de vergunningsbeslissing van 26 maart 2015.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van de CVBA Colim

7. De CVBA Colim voert de schending aan van artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State (hierna: RvS-wet), artikel 13 van de Grondwet en artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM).

De CVBA Colim zet uiteen dat in het arrest van de RvVb van 1 april 2014 aan de deputatie een termijn van drie maanden werd toegekend, te rekenen vanaf de betekening van dat arrest, om een nieuwe beslissing te nemen en dat in het bestreden arrest “wordt gesteld dat deze vooropgestelde termijn overschreden werd, zodat de [d]eputatie geen expliciete beslissing meer kon nemen over de aangevraagde stedenbouwkundige vergunning”.

“In de nota’s die ingediend werden naar aanleiding van de vaststelling voor korte debatten, werd de [RvVb] gewezen op het feit dat in deze concrete zaak een cassatieprocedure tussenkwam” en dat “de [d]eputatie een beslissing genomen heeft binnen een termijn van drie maanden nadat uitspraak werd gedaan door de Raad van State in de cassatieprocedure, waardoor de beslissing als tijdig aan[ge]zien diende te worden. De cassatieprocedure dient te worden aan[ge]zien als een procedure die de termijnen, opgelegd door de RvVb, noodzakelijkerwijze niet doet lopen tot op het ogenblik dat uitspraak wordt gedaan door de cassatierechter, en dit cassatiearrest aan de partijen wordt betekend”. Dit essentieel argument wordt ten onrechte niet beoordeeld in het bestreden arrest.

Artikel 14, § 2, van de RvS-wet voorziet dat tegen ieder arrest van de RvVb een voorziening in cassatie openstaat. “Dit is het enige rechtsmiddel tegen een dergelijk arrest” en “[h]et is essentieel dat eenieder die in een procedure voor de RvVb betrokken is, ook nuttig van dit rechtsmiddel gebruik kan maken, en dat alle noodzakelijke waarborgen voor een gelijke toegang tot de rechter, en een correcte procesvoering geboden worden. In het bijzonder dienen de waarborgen voorzien in artikel 6 EVRM te worden voorzien. Zulks werd reeds erkend in de rechtspraak van het [...] Grondwettelijk Hof”.

“Er dient vastgesteld te worden dat, in de interpretatie van de regelgeving zoals zij door de RvVb weerhouden wordt, het de RvVb is die de facto kan bepalen of een bepaalde partij toegang heeft tot de cassatieprocedure. Immers, de termijn om een cassatieprocedure aanhangig te maken bedraagt 30 dagen na de

betekening van het arrest van de RvVb. Overeenkomstig artikel 20, § 4 van de [RvS-wet] bedraagt de termijn binnen dewelke de Raad van State als cassatierechter uitspraak moet doen 6 maanden. Dit brengt een doorlooptijd van zeven maanden met zich mee. Anderzijds staat vast dat de RvVb over de mogelijkheid beschikt vrij de termijn te bepalen binnen dewelke de vergunningverlenende overheid, na vernietiging, een nieuwe uitspraak moet doen. In voorliggende zaak werd deze termijn bepaald op drie maanden, te rekenen vanaf de betekening van het arrest. Wanneer nu aangenomen wordt dat bij het berekenen van deze termijn op geen enkele wijze rekening gehouden dient te worden met een voorziening in cassatie, en in het bijzonder met de doorlooptijd van deze cassatieprocedure, wordt de in de procedure betrokken partijen de facto de mogelijkheid ontzegd een dergelijke cassatieprocedure te voeren. De aan de vergunningverlenende overheid toegekende termijn om een nieuwe beslissing te nemen is korter dan de doorlooptijd van de cassatieprocedure [...]. In de mate [dat] hangende de cassatieprocedure een nieuwe beslissing genomen wordt over de vergunningsaanvraag, rekening houdend met de beslissing van de RvVb tegen dewelke cassatieberoep aangetekend werd, vervalt het belang van de verzoekende partij in cassatie. Het voorwerp van het bestreden arrest van de RvVb (zijnde het aanvankelijk besluit van de [d]eputatie) wordt immers ‘vervangen’ door een nieuw besluit. Cassatie van het arrest heeft in die zin geen enkel nut meer. [...] Uiteraard zou de RvVb een langere termijn kunnen opleggen, die wel rekening houdt met de doorlooptijd van de cassatieprocedure. Zij is daartoe evenwel op geen enkele wijze verplicht. [...] De toegang tot de rechter wordt volledig bepaald door het administratief rechtscollege wiens beslissing aan een gerechtelijke toetsing onderworpen wordt [...], [hetgeen] manifest in strijd [is] met hetgeen bepaald wordt in artikel 6 EVRM”. Er kan dus niet anders geoordeeld worden “dan dat de vervaltermijnen die door de RvVb opgelegd worden bij arrest, slechts gelden onder voorbehoud van een cassatieprocedure, en dat de door de RvVb opgelegde termijnen niet lopen tot op het ogenblik dat de uitspraak in cassatie aan partijen betekend wordt. Een andere interpretatie leidt tot een manifeste en onaanvaardbare schending van artikel 6 EVRM”.

“Gelet op het essentieel karakter van deze discussie, acht [de CVBA Colim] het noodzakelijk om” de volgende prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen:

“Schendt artikel 4.8.3 VCRO artikel 13 van de Grondwet in de mate dit artikel zo geïnterpreteerd moet worden dat de termijn die de RvVb krachtens dit artikel op kan leggen aan de vergunningverlenende overheid (1) een vervaltermijn is die (2) noch geschorst noch gestuit wordt door een cassatievoorziening, nu een dergelijke interpretatie er de facto toe leidt dat de RvVb over de mogelijkheid beschikt de toegang tot de cassatierechter in hoofde van de in de voor haar zetel gevoerde procedure betrokken partijen al dan niet te beperken”.

Beoordeling

8. Als cassatierechter mag de Raad van State niet in tweede instantie de feitelijke beoordeling van de RvVb overdoen maar mag hij enkel nagaan of het hem voorgelegde arrest overeenkomstig de wet is genomen. Luidens artikel 14, § 2, van de RvS-wet treedt de afdeling bestuursrechtspraak in geval van cassatieberoep “niet in de beoordeling van de zaken zelf”.

9. Het middel gaat terug op het door de RvVb ingeroepen ambtshalve middel met volgende overwegingen:

- in de rechtspraak van de Raad van State “is op duidelijke wijze standpunt ingenomen dat een termijn die wordt opgelegd in een arrest van de [RvVb] met toepassing van het toentertijd geldende artikel 4.8.3, § 1, tweede lid VCRO, enkel kan afwijken van de duur van de vervaltermijn bepaald in het toentertijd geldende [artikel] 4.7.23, § 1, tweede lid VCRO, maar niet van de aard ervan”;
- de enkele vaststelling dat de vergunningverlenende overheid een nieuwe beslissing heeft genomen buiten de termijn die door de RvVb werd opgelegd “moet derhalve tot de conclusie leiden dat de overheid een vervaltermijn heeft overschreden om de beslissing te nemen, waardoor de nieuwe beslissing is aangetast door bevoegdheidsoverschrijding”;
- de argumentatie van de deputatie dat zij het arrest van 1 april 2014 van de RvVb “bestreden heeft voor de Raad van State en het arrest heeft afgewacht vooraleer een

nieuwe beslissing te nemen, doet geen afbreuk aan de vaststelling dat de bestreden beslissing werd genomen buiten de vervalltermijn die aan de [deputatie] werd opgelegd”;

- “De gevolgen die van rechtswege verbonden zijn aan het verstrijken van de vervalltermijn, heeft de [deputatie] niet belet na de vervalltermijn een uitdrukkelijke beslissing te nemen. Deze uitdrukkelijke beslissing verschilt van de beslissing die van rechtswege geacht wordt genomen te zijn door het verstrijken van de vervalltermijn om een uitdrukkelijke beslissing te nemen. [...] De argumentatie van de [Cvba Colim] dat [V. Van Ham en M. Wellens] nog geen initiatieven hebben ondernomen om de stilzwijgende beslissing aan te vechten, kan evenmin leiden tot het ontzeggen van het belang van [laatstgenoemden] om de vernietiging van de uitdrukkelijke beslissing te bekomen. Bovendien blijkt niet dat de beroepstermijn om de stilzwijgende beslissing aan te vechten reeds een aanvang heeft genomen”.

10. Uit de stukken van het dossier waarop de Raad van State vermacht te slaan, blijkt dat het arrest van 1 april 2014 van de RvVb een eindarrest is in de zin van het toen geldende artikel 4.8.26 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO).

Dit arrest heeft tot gevolg dat de deputatie opnieuw verplicht was om over het administratief beroep van V. Van Ham, M. Wellens en anderen uitspraak te doen.

De deputatie beschikt daarvoor over de vervalltermijn bedoeld in artikel 4.7.23, § 2, VCRO die door de RvVb bij toepassing van het toen geldende artikel 4.8.3, § 1, tweede lid, VCRO werd bepaald op drie maanden te rekenen vanaf de betekening van het arrest van 1 april 2014 van de RvVb.

11. Artikel 4.7.23, § 2, tweede lid, VCRO luidt:

“Indien geen beslissing wordt genomen binnen de toepasselijke vervalltermijn, wordt het beroep geacht afgewezen te zijn”.

Artikel 4.7.23, § 3, VCRO luidt onder meer:

“[...] een kennisgeving van de stilzwijgende beslissing wordt binnen een ordetermijn van tien dagen gelijktijdig en per beveiligde zending bezorgd aan de indiener van het beroep en aan de vergunningsaanvrager.

Een [...] kennisgeving van de stilzwijgende beslissing wordt tevens bezorgd aan volgende personen of instanties, voor zover zij zelf niet de indiener van het beroep zijn:

1° het college van burgemeester en schepenen;

2° het departement;

3° de adviserende instanties, vermeld in artikel 4.7.16, § 1, eerste lid.

Aan het departement wordt tevens een kopie van het volledige dossier bezorgd”.

12. Geen enkele van de in het middel als geschonden opgegeven bepalingen schrijft voor of houdt in dat een cassatieberoep tegen de beslissing van de RvVb een schorsende werking heeft.

13. De CVBA Colim bekritiseert niet:

- de vaststelling in het bestreden arrest dat het arrest van 1 april 2014 van de RvVb “met een aangetekende brief van 7 april 2014 werd betekend”;
- het uitgangspunt in het bestreden arrest van een “beslissing die van rechtswege geacht wordt genomen te zijn” door de deputatie;
- de overweging in het bestreden arrest dat niet “blijkt [...] dat de beroepstermijn om de stilzwijgende beslissing aan te vechten reeds een aanvang heeft genomen”.

14. Luidens artikel 4.8.2 VCRO gelezen in samenhang met artikel 4.8.11 VCRO kan tegen de stilzwijgende beslissing van de deputatie een beroep worden ingesteld bij de RvVb binnen een vervaltermijn van vijfenveertig dagen die ingaat de dag na de betekening ervan.

15. Het op 7 mei 2014 door de deputatie ingestelde cassatieberoep tegen het voormelde vernietigingsarrest van 1 april 2014 van de RvVb, werd door de Raad van State na onderzoek van de middelen verworpen bij arrest nr. 229.633 van 19 december 2014.

16. De deputatie wordt ingevolge artikel 4.7.23, § 2, VCRO geacht haar bevoegdheid om een beslissing te nemen naar aanleiding van een administratief beroep tegen een vergunningsbeslissing van een college van burgemeester en schepenen, te hebben uitgeput wanneer zij vóór het verstrijken van de toepasselijke vervalttermijn geen uitdrukkelijke vergunningsbeslissing heeft genomen.

Het middel dat uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt naar recht.

17. De CVBA Colim heeft geen belang bij het middel in zoverre het ervan uitgaat dat haar belang “vervalt” wanneer “hangende de cassatieprocedure” tegen het arrest van de RvVb dat “het aanvankelijk besluit van de [d]eputatie” vernietigt, na de door de RvVb verleende vervalttermijn “een nieuwe [uitdrukkelijke] beslissing genomen wordt [door de deputatie] over de vergunningsaanvraag, rekening houdend met de beslissing van de RvVb tegen dewelke cassatieberoep aangetekend wordt”. Het middel kan niet tot cassatie leiden.

18. Het middel en het verzoek tot het stellen van de geformuleerde prejudiciële vraag worden verworpen.

B. Tweede middel

Uitzetting van de CVBA Colim

19. De CVBA Colim voert de schending aan van artikel 149 van de Grondwet.

De CVBA Colim betoogt dat zij ter voorbereiding van de zitting van de RvVb een nota heeft ingediend, waarin “onder meer een argumentatie [werd] bijgevoegd omtrent de vraag of de termijnen die de RvVb toekent onmiddellijk beginnen te lopen, dan wel slechts nadat de termijn om cassatieberoep aan te tekenen verstreken is, en of bij het berekenen van de termijnen rekening gehouden dient te worden met het feit dat effectief een cassatieprocedure werd gevoerd. Ook tijdens de pleidooien werd hierop zeer uitgebreid ingegaan”.

De CVBA Colim stelt dat in het bestreden arrest “geen standpunt [wordt] ingenomen over de impact van een eventuele cassatieprocedure op de berekening van de termijnen. Nochtans was zulks essentieel bij het beoordelen van de problematiek die zich in deze zaak stelt” en dat het arrest “op dit punt niet afdoende gemotiveerd” is.

Beoordeling

20. Uit de stukken waarop de Raad van State vermag acht te slaan blijkt dat het middel in zoverre het ervan uitgaat dat de CVBA Colim in de voor de RvVb neergelegde nota “een argumentatie [heeft] bijgevoegd omtrent de vraag of de termijnen die de RvVb toekent onmiddellijk beginnen te lopen, dan wel slechts nadat de termijn om cassatieberoep aan te tekenen verstreken is, en of bij het berekenen van de termijnen rekening gehouden dient te worden met het feit dat effectief een cassatieberoep werd gevoerd”, feitelijke grondslag mist.

21. Uit die stukken blijkt voorts dat de CVBA Colim in de voor de RvVb neergelegde nota heeft gesteld dat de door RvVb bij arrest van 1 april 2014 gestelde termijn om een nieuwe beslissing te nemen een vervaltermijn is en dat door het verstrijken van die termijn het administratief beroep van V. Van Ham en M. Wellens geacht wordt te zijn afgewezen.

22. Met de in randnummer 9 aangehaalde redenen die het bevat, beantwoordt het bestreden arrest het door de CVBA Colim in haar nota aangevoerde verweer.

23. Het tweede middel wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verworpt het cassatieberoep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep, begroot op 200 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van tien november tweeduizend zestien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Eric Brewaeys